Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
GERARD HOGAN
prednesené 3. septembra 2020 [1]

Vec C-637/19

BY
proti
CX

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Svea hovrätt, Patent- och marknadsöverdomstolen (Odvolací súd so sídlom v Štokholme ako odvolací súd pre oblasť duševného vlastníctva a hospodárske záležitosti, Švédsko)]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Smernica 2001/29/ES – Harmonizácia autorských práv a s nimi súvisiacich práv – Článok 3 ods. 1 – Právo na verejný prenos – Článok 4 ods. 1 – Právo na šírenie – Význam pojmu ‚verejný' – Sprístupnenie kópie chráneného diela súdu ako dôkazu – Charta základných práv Európskej únie – Článok 47 – Právo na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces – Článok 17 ods. 2 – Právo na duševné vlastníctvo"

I. Úvod

1. Prejednávaný návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý bol kancelárii Súdneho dvora doručený 27. augusta 2019, bol podaný v rámci sporu medzi dvoma súkromnými osobami BY a CX v občianskom súdnom konaní, [2] v ktorom teraz rozhoduje Svea hovrätt, Patent- och marknadsöverdomstolen (Odvolací súd so sídlom v Štokholme ako odvolací súd pre oblasť duševného vlastníctva a hospodárske záležitosti). Vyvoláva pomerne dôležité otázky v súvislosti so vzájomným pôsobením právnej úpravy Únie týkajúcej sa autorského práva a vnútroštátnej slobody informácií spolu s právom na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces (ktoré zaručuje článok 47 Charty základných práv Európskej únie; ďalej len „Charta").

2. Konkrétne ide o to, či sprístupnenie diela chráneného autorským právom (v tomto prípade fotografie) vo vnútroštátnom súdnom konaní predstavuje „verejný prenos" a/alebo a „verejné šírenie" v zmysle článku 3 ods. 1 a článku 4 ods. 1 smernice 2001/29/ES Európskeho parlamentu a Rady z 22. mája 2001 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti. [3]

3. Skôr než budem pokračovať, však najprv musím uviesť príslušný právny rámec.

1 Jazyk prednesu: angličtina.

2 Chcem poukázať na to, že z návrhu na začatie prejudiciálneho konania nie je jasné, akú má v skutočnosti povahu dotknuté občianske súdne konanie ani či je predmetný dôkaz v uvedenom konaní relevantný.

3 Ú. v. ES L 167, 2001, s. 10; Mim. vyd. 17/001, s. 230.

II. Právny rámec

A. Medzinárodné právo

4. Svetová organizácia duševného vlastníctva (WIPO) prijala v Ženeve 20. decembra 1996 Zmluvu WIPO o autorských právach (ďalej len „WCT“). WCT zas bola schválená v mene Európskeho spoločenstva rozhodnutím Rady 2000/278/ES zo 16. marca 2000.[4]

5. Článok 6 WCT, nazvaný „Právo na šírenie“, stanovuje:

„1. Autori literárnych a umeleckých diel majú výhradné právo udeľovať súhlas na sprístupnenie originálu a rozmnožení svojich diel verejnosti predajom alebo iným prevodom vlastníctva.

…“

B. Právo Únie

6. Odôvodnenia 3, 9, 10, 15 a 31 smernice 2001/29 stanovujú:

„(3) Navrhnutá harmonizácia pomôže uplatňovať štyri slobody vnútorného trhu a zhoduje sa so základnými princípmi zákonnosti, a najmä s vlastníctvom, vrátane duševného vlastníctva a so slobodou vyjadrovania a s verejným záujmom.

(9) Akákoľvek harmonizácia autorských práv a s nimi súvisiacich práv musí byť založená na vysokej úrovni ochrany, pretože tieto práva sú podstatou pre duševnú tvorbu. Ich ochrana pomáha zaistiť udržiavanie a rozvoj tvorivosti v záujme autorov, interpretov, producentov, spotrebiteľov, kultúry, priemyslu a verejnosti ako celku. Duševné vlastníctvo sa preto považuje za integrálnu súčasť vlastníctva.

(10) Ak majú autori alebo výkonní umelci pokračovať vo svojej tvorivej a umeleckej práci, musia za používanie svojej práce dostávať primeranú odmenu, rovnako ako producenti, aby boli schopní financovať túto prácu. Investície potrebné na výrobu produktov, ako sú zvukové záznamy, filmy alebo multimediálne produkty a služby, ako sú služby ‚na požiadanie‘, sú značné. Primeraná právna ochrana práv duševného vlastníctva je nevyhnutná na zaručenie dostupnosti takejto odmeny a na zaistenie uspokojivej návratnosti týchto investícií.

…

(15) Na diplomatickej konferencii, ktorá sa konala pod záštitou Svetovej organizácie duševného vlastníctva (WIPO) v decembri 1996, boli prijaté dve nové zmluvy, ‚Zmluva WIPO o autorskom práve‘ a ‚Zmluva WIPO o výkonoch a zvukových záznamoch‘, ktoré sa zaoberajú ochranou autorov a ochranou výkonných umelcov a producentov zvukových záznamov. Tieto zmluvy výrazne modernizujú medzinárodnú ochranu autorských práv a súvisiacich práv, prinajmenšom vzhľadom na tzv. ‚digitálny program‘, a zdokonaľujú prostriedky boja proti pirátstvu na celom svete. Spoločenstvo a väčšina členských štátov už podpísali tieto zmluvy a práve prebieha proces prípravy ratifikácie zmlúv spoločenstvom a členskými štátmi. Táto smernica slúži na uplatnenie viacerých medzinárodných záväzkov.

…

4 Rozhodnutie Rady 2000/278/ES zo 16. marca 2000 o schválení Zmluvy o autorských právach WIPO a Zmluvy WIPO o výkone a fonogramoch v mene Európskeho spoločenstva (Ú. v. ES L 89, 2000, s. 6; Mim. vyd. 11/033, s. 208).

(31) Je potrebné zabezpečiť primeranú rovnováhu práv a záujmov medzi rôznymi kategóriami nositeľov práv, ako aj medzi rôznymi kategóriami nositeľov práv a používateľmi predmetov ochrany. Existujúce výnimky a obmedzenia práv ustanovené členskými štátmi sa musia prehodnotiť vo vzťahu k novému elektronickému prostrediu. Existujúce rozdiely vo výnimkách a obmedzeniach vzťahujúcich sa na niektoré obmedzené činnosti majú priamy negatívny účinok na fungovanie vnútorného trhu s autorskými právami a s nimi súvisiacimi právami. Tieto rozdiely by sa mohli ľahko stať výraznejšími vo vzťahu k ďalšiemu rozvoju cezhraničného využívania diel a k cezhraničným aktivitám. Z dôvodu zabezpečenia správneho fungovania vnútorného trhu, je potrebné harmonickejšie definovať tieto výnimky a obmedzenia. Stupeň ich harmonizácie musí vychádzať z ich dopadu na plynulé fungovanie vnútorného trhu.“

7. Článok 3 uvedenej smernice, nazvaný „Právo verejného prenosu diel a právo sprístupňovania predmetov ochrany verejnosti“, stanovuje:

„1. Členské štáty poskytnú autorom výlučné právo udeliť súhlas alebo zakázať akýkoľvek verejný prenos ich diel, či po drôte alebo bezdrôtovými prostriedkami vrátane sprístupňovania ich diel verejnosti takým spôsobom, aby verejnosť k nim mala prístup z miesta a v čase, ktoré si sama zvolí.

…“

8. Článok 4 smernice 2001/29, nazvaný „Právo šírenia“, stanovuje:

„1. Členské štáty poskytnú autorom vo vzťahu k originálu ich diela alebo k jeho rozmnoženinám výlučné právo udeliť súhlas alebo zakázať akúkoľvek formu verejného šírenia predajom alebo iným spôsobom.

…“

9. Článok 5 smernice 2001/29, nazvaný „Výnimky a obmedzenia“, v odseku 3 stanovuje:

„Členské štáty môžu zabezpečiť výnimky alebo obmedzenia práv poskytnutých podľa článkov 2 a 3 v nasledujúcich prípadoch:

…

e) použitie na účely verejnej bezpečnosti alebo na zaistenie správneho vykonania, alebo informovania o administratívnom, parlamentnom alebo súdnom konaní;

…“

C. Vnútroštátne právo

10. § 2 lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk (upphovsrättslagen) (zákon č. 729 z roku 1960 o autorských právach k literárnym a umeleckým dielam; ďalej len „zákon o autorských právach“) stanovuje:

„[(1)] S výhradou obmedzení ustanovených v tomto zákone autorské právo zahŕňa výlučné právo nakladať s dielom rozmnožovaním a sprístupňovaním verejnosti, či už v pôvodnej alebo upravenej podobe, v preklade, v úprave do inej literárnej alebo umeleckej formy alebo inej techniky.

[(2)] Akékoľvek priame alebo nepriame, dočasné alebo trvalé rozmnožovanie diela akýmkoľvek spôsobom a akoukoľvek formou, úplne alebo čiastočne, sa považuje za rozmnožovanie.

[(3)] Dielo je sprístupnené verejnosti v nasledujúcich prípadoch:

1. Ak je dielo predmetom verejného prenosu. Verejný prenos nastane, ak je dielo sprístupnené verejnosti drôtovými alebo bezdrôtovým prostriedkami z iného miesta, akým je miesto, kde verejnosť môže toto dielo využívať. Zahŕňa akýkoľvek prenos vykonaný takým spôsobom, aby dielo bolo sprístupnené verejnosti z miesta a v čase, ktorý si sama zvolí.

…

4. Ak sa rozmnoženina diela ponúka na predaj, prenájom alebo na zapožičanie alebo je inak verejne šírená.

Akýkoľvek prenos alebo vykonanie diela zamerané na veľký uzavretý kruh v profesionálnom kontexte sa považuje za verejný prenos alebo verejné vykonanie.“

11. § 49a zákona o autorských právach stanovuje:

„Autor fotografie má výlučné právo na jej rozmnožovanie a sprístupnenie verejnosti. Toto právo sa uplatňuje bez ohľadu na to, či sa obrázok používa v pôvodnej alebo upravenej podobe, a bez ohľadu na použitú techniku.“

12. Podľa kapitoly 2 § 1 tryckfrihetsförordningen (vyhláška o slobode tlače) podpora slobody prejavu a plurality informácií zahŕňa právo každého na prístup k verejným dokumentom. Vyhláška o slobode tlače je jedným zo štyroch základných zákonov vo Švédsku, ktoré majú osobitné postavenie podobné ústave v iných členských štátoch.

13. Vyhláška o slobode tlače okrem iného stanovuje aj to, že každý procesný dokument predložený súdu akýmkoľvek spôsobom a v akejkoľvek forme je verejným dokumentom. Kapitola 2 § 1 vyhlášky o slobode tlače má teda za následok, že ktokoľvek môže požiadať o prístup k procesnému dokumentu zaslanému súdu. Toto zásadné pravidlo však podlieha výnimke týkajúcej sa dôverných informácií.

14. Zásadou teda je, že právo na prístup k dokumentom sa týka aj dokumentov, na ktoré sa vzťahujú autorské práva a súvisiace práva.

III. Skutkový stav sporu vo veci samej a návrh na začatie prejudiciálneho konania

15. BY a CX sú fyzické osoby, z ktorých každá prevádzkuje webovú stránku. V rámci predchádzajúceho sporu, ktorý prejednávali civilné súdy, CX predložil kópiu strany textu obsahujúcej fotografiu z webovej stránky BY ako dôkaz v súdnom konaní. Fotografia je teda súčasťou listín založených v spise.

16. BY tvrdí, že je nositeľom autorských práv k tejto fotografii, a navrhuje, aby bol CX zaviazaný na náhradu škody po prvé za porušenie autorského práva a po druhé za porušenie osobitnej ochrany, ktorú fotografiám priznáva § 49a zákona o autorských právach. CX spochybňuje, že by mal povinnosť nahradiť škodu, a tvrdí, že poskytnutie materiálu na účely súdneho konania nepredstavuje porušenie autorského práva.

17. Patent- och marknadsdomstolen (Súd pre oblasť duševného vlastníctva a hospodárske záležitosti, Švédsko) v prvostupňovom konaní rozhodol, že fotografia je chránená právami súvisiacimi s autorským právom, t. j. osobitnou ochranou priznanou fotografiám. Uvedený súd však konštatoval, že keďže mu bola fotografia predložená ako procesný dokument, akákoľvek tretia strana môže požiadať o sprístupnenie fotografie v súlade s platnými ustanoveniami švédskeho ústavného zákona o prístupe

k dokumentom. Hoci Patent- och marknadsdomstolen (Súd pre oblasť duševného vlastníctva a hospodárske záležitosti) uviedol, že CX túto fotografiu sprístupnil verejnosti v zmysle zákona o autorských právach, konštatoval, že nie je preukázané, že by BY utrpel škodu, v dôsledku čoho jeho žalobu zamietol.

18. BY podal proti rozsudku odvolanie na vnútroštátny súd.

19. Vnútroštátny súd sa domnieva, že musí rozhodnúť najmä o tom, či zaslanie kópie uvedenej fotografie súdu ako procesný krok predstavuje neoprávnené sprístupnenie diela v zmysle príslušnej vnútroštátnej právnej úpravy autorských práv, a to buď ako verejné šírenie, alebo ako verejný prenos.

20. Je nesporné, že fotografia bola elektronicky (e-mailom) zaslaná súdu, ktorý prejednáva spor medzi účastníkmi konania, v podobe elektronickej kópie. Vnútroštátny súd sa ďalej pýta, či sa súd na tieto účely môže považovať za „verejnosť".

21. Vnútroštátny súd poukazuje na to, že nie je isté, ako sa v práve Únie majú vykladať pojmy „verejný prenos" a „verejné šírenie" v prípade, že je súdu v občianskom súdnom konaní zaslané dielo chránené autorským právom. Vyvoláva to po prvé otázku, či sa dá vychádzať z toho, že súd patrí pod pojem „verejnosť" v zmysle smernice 2001/29, a po druhé, či má mať výraz „verejný" rovnaký význam pri uplatňovaní článku 3 ods. 1 a článku 4 ods. 1 smernice 2001/29.

22. Vnútroštátny súd v tomto smere poukazuje na judikatúru Súdneho dvora, podľa ktorej sa pojem „verejný" týka neurčitého počtu potenciálnych adresátov a okrem toho zahŕňa celkom významný počet osôb. Ďalej zdôraznil, že ide o sprístupnenie diela akýmkoľvek vhodným spôsobom „osobám vo všeobecnosti", teda nielen konkrétnym jednotlivcom patriacim k súkromnej skupine. [5]

23. Z judikatúry Súdneho dvora ďalej vyplýva, že pojem „šírenie" v zmysle v článku 4 ods. 1 smernice 2001/29 má rovnaký význam ako výraz „sprístupnenie… verejnosti predajom" v článku 6 ods. 1 WCT. Z rozsudku z 13. mája 2015, Dimensione Direct Sales a Labianca (C-516/13, EU:C:2015:315), však vyplýva, že na „verejné šírenie" postačuje dodanie chráneného diela verejnosti.

24. Je potrebné určiť aj to, či v prípade zaslania procesného dokumentu súdu v podobe fyzického (papierového) dokumentu alebo v podobe prílohy k elektronickej pošte ide o „verejný prenos" alebo o „verejné šírenie", lebo také zaslanie v oboch prípadoch vyvoláva rovnaké účinky a má rovnaký účel.

25. Vnútroštátny súd sa domnieva, že ani tento samotný súd ani pracovníkov súdu nemožno považovať za „verejnosť" vo všeobecnom zmysle slova. Možno ich však pokladať za členov súkromnej skupiny.

26. Vnútroštátny súd sa navyše domnieva, že počet osôb, ktoré majú k dielu prístup po jeho zaslaní, je síce určite obmedzený na pracovníkov súdu, tento počet však môže byť rôzny a od začiatku ho treba považovať za vysoký. Vnútroštátne právo nakoniec stanovuje, že právo na prístup k dokumentom predloženým súdu má každý.

27. Za týchto okolností vnútroštátny súd prerušil konanie a položil Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má pojem ‚verejný' uvedený v článku 3 ods. 1 a článku 4 ods. 1 smernice [2001/29] jednotný význam?

2. Má sa v prípade kladnej odpovede na prvú otázku súd považovať za spadajúci do rozsahu pojmu „verejnosť" v zmysle týchto ustanovení?

5 Pozri rozsudok z 31. mája 2016, Reha Training (C-117/15, EU:C:2016:379, body 41 a 42 a tam citovaná judikatúra).

3. V prípade zápornej odpovede na prvú otázku:

   a) môže v prípade prenosu chráneného diela súdu tento súd spadať do rozsahu pojmu ‚verejnosť'?

   b) môže v prípade šírenia chráneného diela súdu tento súd spadať do rozsahu pojmu ‚verejnosť'?

4. Má skutočnosť, že vnútroštátna právna úprava stanovuje všeobecnú zásadu prístupu k verejným dokumentom, v zmysle ktorej môže každá osoba, ktorá o to požiada, mať prístup k procesným dokumentom zaslaným súdu, okrem prípadu, keď obsahujú dôverné informácie, vplyv na posúdenie, či zaslanie chráneného diela súdu predstavuje ‚verejný prenos' alebo ‚verejné šírenie'?"

IV. Konanie na Súdnom dvore

28. Písomné pripomienky predložila Európska komisia.

29. Súdny dvor položil švédskej vláde niekoľko písomných otázok. Švédska vláda na tieto otázky odpovedala 6. mája 2020.

V. Analýza

A. Prvá otázka

30. Prvou otázkou sa vnútroštátny súd pýta, či má pojem „verejný" v článku 3 ods. 1 a článku 4 ods. 1 smernice 2001/29 jednotný význam.[6]

31. V rámci postupu spolupráce medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdnym dvorom zavedeného článkom 267 ZFEÚ prináleží Súdnemu dvoru poskytnúť vnútroštátnemu súdu užitočnú odpoveď, ktorá mu umožní rozhodnúť prejednávaný spor. Na tento účel Súdnemu dvoru prináleží v prípade potreby preformulovať otázky, ktoré sú mu položené, pričom zo všetkých skutočností, ktoré poskytol vnútroštátny súd, a najmä z odôvodnenia návrhu na začatie prejudiciálneho konania, abstrahuje prvky práva Únie, ktoré si vyžadujú výklad so zreteľom na predmet sporu vo veci samej.[7]

32. Podľa môjho názoru nie je potrebné, aby Súdny dvor odpovedal na prvú otázku, a ostatné otázky je teda potrebné preformulovať. V tomto smere z bodov 3 a 6 návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že chránená fotografia,[8] ktorá je predmetom sporu prejednávaného vnútroštátnym súdom, bola zaslaná civilnému súdu e-mailom ako dôkaz v konaní.

33. Podľa článku 3 ods. 1 smernice 2001/29 majú autori výlučné právo udeliť súhlas alebo zakázať akýkoľvek verejný prenos svojich diel po drôte alebo bezdrôtovými prostriedkami vrátane sprístupňovania svojich diel verejnosti takým spôsobom, aby verejnosť k nim mala prístup z miesta a v čase, ktoré si sama zvolí. Navyše článok 4 ods. 1 uvedenej smernice stanovuje, že autori majú vo

6 Pojem „verejný" nie je v smernici 2001/29 definovaný.

7 Pozri analogicky rozsudok z 19. decembra 2019, Nederlands Uitgeversverbond a Groep Algemene Uitgevers (C-263/18, EU:C:2019:1111, body 31 a 32 a tam citovaná judikatúra).

8 Pozri analogicky bod 14 rozsudku zo 7. augusta 2018, Renckhoff (C-161/17, EU:C:2018:634), v ktorom Súdny dvor pripomenul, že fotografia môže byť chránená autorským právom pod podmienkou, že takáto fotografia je duševným výtvorom autora, ktorý odráža jeho osobnosť a ktorý je výrazom jeho slobodných a tvorivých rozhodnutí pri realizácii tejto fotografie.

vzťahu k originálu svojich diel alebo k ich rozmnoženinám výlučné právo udeliť súhlas alebo zakázať akúkoľvek formu verejného šírenia predajom alebo iným spôsobom. Článok 4 ods. 2 smernice 2001/29 ďalej stanovuje, že toto právo sa vyčerpá, keď prvý predaj alebo prenos vlastníctva k originálu alebo ku kópiám diela v rámci Európskej únie uskutoční nositeľ práv alebo sa uskutoční s jeho súhlasom. [9]

34. Z bodov 39 až 45, 51 a 52 rozsudku z 19. decembra 2019, Nederlands Uitgeversverbond a Groep Algemene Uitgevers (C-263/18, EU:C:2019:111), okrem iného vyplýva, že aby mohlo ísť o „verejné šírenie“ podľa článku 4 ods. 1 smernice 2001/29, dielo musí byť uvedené do obehu ako hmotné rozmnoženiny, hmotné nosiče alebo hmotné predmety. [10] Táto konkrétna požiadavka článku 4 ods. 1 smernice 2001/29 nie je splnená, keď sa dielo zasiela v nehmotnej podobe e-mailom. [11]

35. Naopak, zaslanie diela e-mailom predstavuje podľa môjho názoru prenos alebo sprístupnenie diela po drôte alebo bezdrôtovými prostriedkami, pričom príjemca k nemu má prístup z miesta a v čase, ktorý si sám zvolí, v súlade s článkom 3 ods. 1 smernice 2001/29. Kľúčovou otázkou v prejednávanej veci je však to, či toto zaslanie predstavuje prenos alebo sprístupnenie „verejnosti“ na účely článku 3 ods. 1 smernice 2001/29. [12]

36. Domnievam sa preto, že nie je potrebné, aby Súdny dvor poskytol v prejednávanej veci výklad článku 4 ods. 1 smernice 2001/29.

37. V každom prípade bez ohľadu na to, či sa na skutkové okolnosti sporu vo veci samej uplatní článok 3 ods. 1 alebo článok 4 ods. 1 smernice 2001/29, ako ilustruje rozsudok z 13. mája 2015, Dimensione Direct Sales a Labianca (C-516/13, EU:C:2015:315, bod 34), smernicu 2001/29 je potrebné vykladať spôsobom, ktorý zabezpečí účinnú a prísnu ochranu nositeľa autorských práv.

38. Túto prísnu požiadavku ďalej zdôrazňuje článok 17 ods. 2 Charty, ktorý stanovuje, že duševné vlastníctvo „je chránené“. [13]

39. Práve z hľadiska týchto požiadaviek sa budem teraz zaoberať ďalšími otázkami vnútroštátneho súdu, ktoré najprv preformulujem.

9 Rozsudok z 19. decembra 2019, Nederlands Uitgeversverbond a Groep Algemene Uitgevers (C-263/18, EU:C:2019:1111, body 35 a 36).

10 Tieto výrazy používam ako vzájomne zameniteľné len na ilustráciu. Domnievam sa však, že k „verejnému šíreniu“ dochádza v „skutočnom“, a nie vo „virtuálnom“ svete, a teda si vyžaduje obeh fyzického alebo hmotného predmetu.

11 Okrem toho v bodoch 22 a 26 rozsudku z 19. decembra 2018, Syed (C-572/17, EU:C:2018:1033), Súdny dvor uviedol, že verejné šírenie je charakterizované sériou operácií, ktoré postupujú prinajmenšom od uzatvorenia kúpnej zmluvy až k jej splneniu prostredníctvom dodania verejnosti. Okrem toho môže ísť o porušenie práva šírenia vymedzeného v článku 4 ods. 1 smernice 2001/29, ak ide o konanie pred uskutočnením predaja diela chráneného autorským právom alebo jeho rozmnoženiny uskutočnené bez súhlasu nositeľa tohto práva a s cieľom uskutočniť tento predaj. Zo spisu poskytnutého Súdnemu dvoru vyplýva, že zaslanie fotografie ako dôkazu v priebehu súdneho konania nepredstavuje predaj tohto diela, prevod jeho vlastníctva ani prípravu predaja tohto diela.

12 Z ustálenej judikatúry vyplýva, že podľa článku 3 ods. 1 smernice 2001/29 pojem „verejný prenos“ zahŕňa dva kumulatívne prvky, a to samotný „akt prenosu“ diela a jeho „verejný“ prenos. Pokiaľ ide o prvý z týchto prvkov, a to existenciu „aktu prenosu“, z článku 3 ods. 1 smernice 2001/29 vyplýva, že na to, aby išlo o taký akt, postačuje najmä to, aby bolo dielo verejnosti sprístupnené takým spôsobom, že osoby, ktoré ju tvoria, môžu mať k tomuto dielu prístup, pričom nie je rozhodujúce, či využijú alebo nevyužijú túto možnosť. Pokiaľ ide o druhý z uvedených prvkov, a to že v prípade chráneného diela musí skutočne ísť o „verejný“ prenos, z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že pojem „verejný“ sa týka neurčitého počtu potenciálnych adresátov, pričom sa navyše vyžaduje dosť významný počet osôb. Pozri rozsudok zo 7. augusta 2018, Renckhoff (C-161/17, EU:C:2018:634, body 19, 20 a 22 a tam citovaná judikatúra). V bode 68 rozsudku z 19. decembra 2019, Nederlands Uitgeversverbond a Groep Algemene Uitgevers (C-263/18, EU:C:2019:1111), Súdny dvor pripomenul, že pojem „verejnosť“ zahŕňa určitý minimálny prah, čo z tohto pojmu vylučuje príliš nízky počet dotknutých osôb, a že na druhej strane treba pri určovaní tohto počtu zohľadniť kumulatívne účinky vyplývajúce z toho, že chránené dielo je stiahnutím sprístupnené potenciálnym adresátom. Treba preto zohľadniť najmä to, koľko osôb má paralelne prístup k dielu, ale takisto koľko z týchto osôb má prístup k tomuto dielu postupne.

13 V bode 18 rozsudku zo 7. augusta 2018, Renckhoff (C-161/17, EU:C:2018:634), Súdny dvor pripomenul, že z odôvodnení 4, 9 a 10 smernice 2001/29 vyplýva, že hlavným cieľom tejto smernice je zavedenie vysokej úrovne ochrany autorov, ktorá im umožní získať zodpovedajúcu odmenu za používanie ich diel najmä v súvislosti s ich verejným prenosom. Z toho vyplýva, že pojem „verejný prenos“ treba chápať v širšom zmysle, ako to výslovne uvádza odôvodnenie 23 tejto smernice.

B. Druhá, tretia a štvrtá otázka

40. Druhá, tretia a štvrtá otázka vnútroštátneho súdu sa síce prekrývajú, ale ide v nich v podstate o to, či a prípadne za akých okolností môže sprístupnenie materiálu chráneného autorským právom súdu prostredníctvom e-mailu ako dôkazu v priebehu konania predstavovať verejný prenos na účely článku 3 ods. 1 smernice 2001/29. Najprv sa budem zaoberať všeobecnými záležitosťami a nakoniec odpoviem na konkrétne otázky, ktoré boli položené.

41. Ústrednou myšlienkou ochrany priznanej článkom 3 ods. 1 smernice 2001/29 je to, že nositeľ autorských práv má nárok na ochranu voči prenosu alebo sprístupneniu materiálu chráneného autorským právom „verejnosti“.[14] S výhradou výnimiek a obmedzení upravených v článku 5 smernice 2001/29 je teda na každý verejný prenos diela treťou stranou potrebný predchádzajúci súhlas autora.

42. Prenos chráneného materiálu tretím stranám vykonávajúcim správne alebo súdne funkcie môže síce veľmi ľahko prekročiť „určitú prahovú hodnotu *de minimis*“ vzhľadom na počet potenciálne zúčastnených osôb,[15] za bežných okolností však podľa môjho názoru nepredstavuje „verejný prenos“ v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 2001/29 práve preto, že tieto osoby, ktoré síce samy osebe nie sú súkromnou skupinou,[16] sú predsa len obmedzené povahou svojej úradnej funkcie. Predovšetkým nie sú oprávnené zaobchádzať s materiálom chráneným autorskými právami tak, ako keby sa naň nevzťahovala ochrana autorského práva.

43. Keď napríklad účastník konania poskytne taký materiál v priebehu súdneho konania pracovníkom súdu alebo súdnym úradníkom, nemá to nijaký samostatný ekonomický význam[17] a zároveň príjemcovia nemôžu s týmto materiálom robiť, čo sa im chce. V takom prípade by napokon bol materiál zaslaný týmto osobám z dôvodu ich správnej alebo prípadne súdnej funkcie a ďalšie rozmnožovanie, prenos alebo šírenie takého materiálu uvedenými osobami by podliehalo určitým výslovným alebo implikovaným právnym a etickým obmedzeniam, ktoré stanovuje vnútroštátne právo, vrátane autorských práv.

44. Napriek tomu, že by mohol byť dotknutý vysoký počet súdnych úradníkov, by prenos nebol určený neurčitému počtu potenciálnych príjemcov, ako požaduje Súdny dvor v bode 37 svojho rozsudku zo 7. decembra 2006, SGAE (C-306/05, EU:C:2006:764). Naopak, prenos by bol určený jasne definovanej a obmedzenej alebo uzavretej skupine osôb, ktoré vykonávajú funkcie vo verejnom záujme a ktoré sú – s výhradou overenia zo strany vnútroštátneho súdu – viazané právnymi a etickými pravidlami, ktoré sa okrem iného týkajú používania a sprístupňovania informácií a dôkazov získaných v priebehu súdneho konania.

45. Podľa môjho názoru zaslanie materiálu chráneného autorským právom súdu ako dôkaz v rámci súdneho konania v zásade nenarúša výhradné práva nositeľa autorských práv k tomuto materiálu napríklad tak, že by bola nositeľovi autorských práv odopretá možnosť domáhať sa primeranej odmeny za používanie jeho diela. Možnosť predložiť materiál chránený autorským právom ako dôkaz

14 Komisia sa domnieva, že výraz „verejnosť“ označuje fyzické osoby, a teda sa nevzťahuje na inštitúcie alebo súdy. Ja však nesúhlasím s názorom, že pojem „verejnosť“ je obmedzený na fyzické osoby, lebo si myslím, že by mohol zahŕňať aj právnické osoby, akými sú spoločnosti.

15 Taká skupina nemusí byť malá alebo zanedbateľná, ale môže ľahko zahŕňať celkom významný počet osôb. Pozri rozsudok z 31. mája 2016, Reha Training (C-117/15, EU:C:2016:379, bod 43).

16 Pozri rozsudok z 31. mája 2016, Reha Training (C-117/15, EU:C:2016:379, bod 42 a tam citovaná judikatúra).

17 Pozri analogicky článok 5 ods. 1 smernice 2001/29.

v občianskom súdnom konaní slúži skôr na zabezpečenie práva na účinný opravný prostriedok a práva na spravodlivý proces zaručeného článkom 47 Charty. Právo účastníka konania na obhajobu by bolo vážne narušené, keby nemohol súdu predložiť dôkaz v prípade, že sa iný účastník tohto konania alebo dokonca tretia strana dovoláva vo vzťahu k tomuto dôkazu ochrany autorského práva. [18]

46. V tomto smere treba zdôrazniť, že práva duševného vlastníctva zakotvené v článku 17 ods. 2 Charty nie sú absolútnymi právami a je potrebné uviesť ich do rovnováhy alebo vyvážiť vo vzťahu k ďalším právam zaručeným Chartou. [19]

47. Podstata týchto práv nie je narušená vnútroštátnou právnou úpravou alebo praxou, ktorá umožňuje účastníkom konania použiť alebo odvolať sa na materiál chránený autorským právom v súdnom konaní, v neposlednom rade z toho dôvodu, že ochrana autorského práva sa tým nestráca len preto, že sa to uvádza v dotknutom konaní.

48. Štvrtou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či má na toto posúdenie vplyv skutočnosť, že švédske právne predpisy stanovujú všeobecnú zásadu prístupu k verejným dokumentom, podľa ktorej každý, kto o to požiada, môže získať prístup k procesným dokumentom predloženým súdu, pokiaľ neobsahujú dôverné informácie. [20] Podľa môjho názoru a ako uvádza Komisia [21] i švédska vláda, [22] ak účastník konania za takých okolností zašle materiál chránený autorským právom súdu, nepredstavuje to verejný prenos *zo strany účastníka konania*, lebo v konečnom dôsledku môže materiál sprístupniť samotný súd (alebo jeho pracovníci) v súlade s vnútroštátnymi ustanoveniami o slobode informácií alebo o transparentnosti. [23]

49. V tomto smere v spise, ktorý má k dispozícii Súdny dvor, nič nenaznačuje, že súdy alebo súdni úradníci v Švédsku skutočne sprístupnili dotknutý materiál chránený autorským právom alebo že by o také sprístupnenie vôbec niekto požiadal.

50. Vnútroštátny súd v návrhu na začatie prejudiciálneho konania uviedol len to, že vnútroštátne ustanovenia o slobode informácií priznávajú širokej verejnosti právo na *prístup k* tomuto materiálu. [24] To je napokon všeobecný cieľ právnej úpravy slobody informácií na vnútroštátnej úrovni i na úrovni Únie. [25] Tento pojem je totiž jadrom švédskej vyhlášky o slobode tlače [26] – ktorá sama osebe inšpirovala právne predpisy o slobode informácií v mnohých ďalších členských štátoch a na úrovni Únie – v tom zmysle, že na základe kapitoly 2 § 1 uvedenej vyhlášky má *široká* verejnosť právo na

18 V bode 71 rozsudku zo 6. novembra 2012, Otis a i. (C-199/11, EU:C:2012:684), Súdny dvor uviedol, že zásada rovnosti zbraní, ktorá úzko súvisí so samotným pojmom spravodlivý proces, zahrnuje povinnosť poskytnúť každému účastníkovi konania primeranú možnosť uviesť svoje tvrdenia vrátane dôkazov za podmienok, ktoré ho zjavne neznevýhodňujú vo vzťahu k protistrane. Domnievam sa totiž, že práve zabránenie tomuto riziku je funkciou voliteľnej výnimky alebo obmedzenia ochrany autorského práva pri použití v správnom a súdnom konaní, ktoré stanovuje článok 5 ods. 3 písm. e) smernice 2001/29. Musím však poukázať na to, že vnútroštátny súd v bode 6 svojho návrhu na začatie prejudiciálneho konania špecificky uvádza, že jeho prejudiciálne otázky sa netýkajú uplatnenia článku 5 ods. 3 písm. e) smernice 2001/29.

19 Pozri analogicky rozsudok z 29. júla 2019, Pelham a i. (C-476/17, EU:C:2019:624, body 33 a 34). Pozri tiež rozsudok z 29. júla 2019, Funke Medien NRW (C-469/17, EU:C:2019:623, bod 72).

20 Zo spisu predloženého Súdnemu dvoru to síce nie je jasné, jadrom tejto otázky je však zrejme riziko využitia súdneho konania na oportunistické zverejňovanie materiálu chráneného autorským právom, aby verejnosť získala prístup k materiálu chránenému autorským právom na základe ustanovení o slobode informácií alebo o transparentnosti, čím by sa narušili výhradné práva autorov.

21 Pozri bod 20 pripomienok Komisie.

22 Pozri bod 25 odpovede švédskej vlády na písomné otázky Súdneho dvora zo 6. mája 2020.

23 Pozri článok 9 smernice 2001/29, ktorý stanovuje, že táto smernica platí bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia týkajúce sa okrem iného prístupu k *verejným dokumentom*. Švédska vláda uviedla, že podľa švédskych právnych predpisov sú dokumenty, ktoré účastník konania poskytne súdu, verejnými dokumentmi, a teda v zásade sú verejne prístupné. V bode 26 rozsudku z 1. marca 2017, ITV Broadcasting a i. (C-275/15, EU:C:2017:144), Súdny dvor uviedol, že z článku 9 smernice 2001/29 vo svetle odôvodnenia 60 danej smernice vyplýva, že cieľom tohto článku je zachovať ustanovenia uplatniteľné v iných oblastiach, ako sú oblasti harmonizované uvedenou smernicou.

24 Pozri bod 18 návrhu na začatie prejudiciálneho konania.

25 Pozri článok 15 ods. 3 ZFEÚ.

26 Švédska vláda uviedla, že prístup verejnosti k vyjadreniam účastníkov konania a dôkazom predloženým súdu upravuje offentlighets– och sekretesslag (2009:400) (zákon č. 400 z roku 2009 o transparentnosti a dôvernosti verejných dokumentov; ďalej len „OSL“) a kapitola 2 vyhlášky o slobode tlače.

prístup k súdnym písomnostiam.[27] Švédska vláda ďalej uviedla, že autorské práva sú chránené švédskou ústavou v súlade s ustanoveniami zákona o autorských právach. § 26b ods. 1 zákona o autorských právach však stanovuje, že bez ohľadu na ustanovenia o autorských právach sa verejné dokumenty sprístupňujú verejnosti za podmienok upravených v kapitole 2 vyhlášky o slobode tlače.

51. Existujú však výnimky z tejto všeobecnej zásady transparentnosti. V konečnom dôsledku to síce musí overiť vnútroštátny súd, no Súdny dvor sa z odpovede švédskej vlády na písomnú otázku položenú Súdnym dvorom dozvedel, že § 23 kapitoly 31 OSL[28] obsahuje výnimku vzťahujúcu sa na materiál chránený autorským právom. Táto výnimka má teda podľa všetkého za účinok – opäť s výhradnou overenia vnútroštátnym súdom –, že informácie uvedené v materiáli, ktorý je chránený autorským právom, sa za určitých podmienok považujú za dôverné a nemožno ich sprístupniť, pokiaľ osobitné ustanovenie nestanovuje opak.[29]

52. Čo je navyše možno ešte dôležitejšie, švédska vláda uviedla, že § 26b ods. 1 zákona o autorských právach síce upravuje sprístupňovanie verejných dokumentov, *nepriznáva však právo na používanie takých dokumentov*. Podľa švédskej vlády „osoba, ktorej bola poskytnutá kópia diela podľa tohto ustanovenia, s ňou preto nemôže nakladať v rozpore so [zákonom o autorských právach]. Každé ďalšie použitie si vyžaduje povolenie autora alebo musí vychádzať z jednej z výnimiek z ochrany autorského práva, ktorú upravuje [zákon o autorských právach]“.

53. Zdá sa teda, že materiál chránený autorským právom nevstupuje do verejnej sféry prostredníctvom ustanovení zákona o slobode, ktoré sa týkajú slobody informácií, *iba* preto, že bol zverejnený, vystavený alebo inak sprístupnený ako dôkaz v priebehu súdneho konania.

54. Inými slovami, hmotnoprávnym účinkom sprístupnenia takého materiálu chráneného autorským právom v súlade s ustanoveniami o transparentnosti nie je to, že tento materiál stráca postavenie materiálu chráneného autorským právom, a teda vstupuje do verejnej sféry.

55. Je teda jasné – samozrejme s výhradou konečného overenia vnútroštátnym súdom –, že švédske právo nestanovuje ani neumožňuje stratu ochrany autorského práva *len* preto, že jedna zo strán zverejnila tento materiál v súdnom konaní, v dôsledku čoho môže následne tretia strana získať prístup k tomuto materiálu na základe švédskeho zákona o slobode informácií.

56. Na záver môžem poukázať na to, že keby bol tento zákon iný a mohlo by dôjsť k skutočnej strate autorského práva len na základe jednoduchého zverejnenia dokumentu chráneného autorským právom v občianskom súdnom konaní, podľa môjho názoru by to znamenalo, že Švédske kráľovstvo jednoznačne riadne neprebralo požiadavky smernice 2001/29, a teda nesplnilo požiadavky článku 17 ods. 2 Charty, pokiaľ ide o účinnú ochranu duševného vlastníctva. Taký stav vecí by jednoznačne narúšal podstatu požadovanej úrovne ochrany autorských práv, ktorú nositeľom autorských práv zaručuje smernica 2001/29 (a teda článok 17 ods. 2 Charty), lebo by neboli účinne chránení pred stratou autorského práva takýmto spôsobom.

27 Švédska vláda uviedla, že každý, kto požiada o sprístupnenie verejného dokumentu, má síce aj právo skopírovať tento dokument po zaplatení správneho poplatku, verejná správa však v zásade nie je povinná zaslať tento dokument v elektronickej podobe. Pozri bod 37 odpovede švédskej vlády. Podľa všetkého to teda zabezpečuje – s výhradou overenia vnútroštátnym súdom –, že súdy v zásade nesprístupňujú verejnosti materiál chránený autorským právom.

28 Podľa tohto ustanovenia:
„Informácie uvedené v diele chránenom autorským právom, o ktorých sa nedá predpokladať, že nemajú obchodný význam, sú dôverné, pokiaľ nie je jasné, že tieto informácie môžu byť sprístupnené bez toho, aby nositeľom práv vznikla ujma, a že
1. je opodstatnené domnievať sa, že dielo ešte nebolo sprístupnené v zmysle [zákona o autorských právach],
2. je opodstatnené domnievať sa, že dielo bolo sprístupnené správnemu orgánu bez súhlasu majiteľa práv, a
3. zverejnenie informácií predstavuje sprístupnenie v zmysle autorského práva.
Na účely prvého bodu sa dielo sprístupnené podľa kapitoly 2 [vyhlášky o slobode tlače] alebo zaslané jedným správnym orgánom druhému nepovažuje za zverejnené.“

29 Pozri § 1 kapitoly 8 OSL.

57. Keďže však s výhradou overenia vnútroštátnym súdom o taký prípad jednoznačne nejde, nie je potrebné ďalej sa zaoberať touto problematikou.

58. Domnievam sa preto, že keď účastník alebo strana konania elektronicky zašle súdu materiál chránený autorským právom ako dôkaz, nejde o „verejný prenos“ alebo o „verejné šírenie“ podľa článku 3 ods. 1 a článku 4 ods. 1 smernice 2001/29. Samotná skutočnosť, že taký dôkaz sa považuje za verejný dokument, a teda že verejnosť môže v zásade získať prístup k dotknutému materiálu chránenému autorským právom na základe vnútroštátnych ustanovení o slobode informácií alebo o transparentnosti, neznamená, že vstupuje do verejnej sféry a nevzťahuje sa naň ochrana autorského práva.

VI. Návrh

59. Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy sa domnievam, že Súdny dvor by mal na otázky, ktoré položil Svea hovrätt, Patent- och marknadsöverdomstolen (Odvolací súd so sídlom v Štokholme ako odvolací súd pre oblasť duševného vlastníctva a hospodárske záležitosti, Švédsko), odpovedať takto:

„Keď účastník alebo strana konania elektronicky zašle súdu materiál chránený autorským právom ako dôkaz, nejde o ‚verejný prenos‘ alebo o ‚verejné šírenie‘ podľa článku 3 ods. 1 a článku 4 ods. 1 smernice 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti. Samotná skutočnosť, že taký dôkaz sa považuje za verejný dokument, a teda že verejnosť môže v zásade získať prístup k dotknutému materiálu chránenému autorským právom na základe vnútroštátnych ustanovení o slobode informácií alebo o transparentnosti, neznamená, že vstupuje do verejnej sféry a nevzťahuje sa naň ochrana autorského práva.“